

Planul de contingență al Republicii Moldova pentru Influența aviară

Ediția II

Data ultimei revizii: februarie 2018

2018

CUPRINSUL

CAPITOLUL I: PREVEDERI GENERALE

CAPITOLUL II: PREVEDERI LEGISLATIVE

CAPITOLUL III: COSTURILE COMBATERII BOLII

CAPITOLUL IV: LANȚUL DE COMANDĂ ȘI STRUCTURI ADMINISTRATIVE DE COMBATERE A IA (CNCB-CLCB)

CAPITOLUL V: COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

CAPITOLUL VI: GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI PENTRU IA (GNE)

CAPITOLUL VII: RESURSE

CAPITOLUL VIII: DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

CAPITOLUL IX: VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA INFLUENȚEI AVIARE

CAPITOLUL X: PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

CAPITOLUL XI: PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENTIZARE A POPULAȚIEI

ANEXE:

Anexa 1: Diagrama Lanțului de Comandă

Anexa 2: Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

Anexa 3: Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Anexa 4: Lista UOL din CLCB

Anexa 5: Criterii minime pentru planul de contingență în cazul evoluției Influenței aviare

Anexa 6: Principii și proceduri pentru curățarea, dezinfecția și tratamentul exploatațiilor

ABREVIERI:
(Abbreviations)

RM: Republica Moldova

ANSA: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

MADRM: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului

DSSV: Direcția Supraveghere Sanitar Veterinară

LNR: Laboratorul Național de Referință

I.P. CRDV: I.P. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar

LDSA: Laboratorul de Diagnostic Sănătate Animală

IA: Influența Aviară

BN: Boala de Newcastle

HPAI: Influența aviară hiper patogenă

LPAI: Influența aviară latent patogenă

DRSA: Direcția raională pentru siguranța alimentelor

DMSA: Direcția municipală pentru siguranța alimentelor

CAER: Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană

UE: Uniunea Europeană

CNCB: Centrul Național de Combatere al Bolilor

CLCB: Centrul Local de Combatere al Bolilor

GNE: Grupul Național de Experți

UCD: Unitatea Centrală de Decizie

UOC: Unitatea Operațională Centrală

UCS: Unitatea Centrală de Sprijin

ULD: Unitatea Locală de Decizie

UOL: Unitatea Operațională Locală

ULS: Unitatea Locală de Sprijin

FVO: ([Food and Veterinary Office](#)) - Oficiul Alimentar și Veterinar (OAV) din cadrul Direcției generale Sănătate și Consumatori a Comisiei Europene

CAPITOLUL I

PREVEDERI GENERALE

Obiective

Acest Plan de contingență stabilește cadrul legal în care se va interveni pentru controlul și combaterea influenței aviare (IA) în R.Moldova. El descrie structurile strategice, tactice și de comandă ce vor interveni atât în cazurile de suspiciune, cât și în cele de confirmare a unui caz de IA la păsări.

Pentru buna îndeplinire a prevederilor acestui plan, trebuie să existe acces la dotări, echipamente, antiseptice și dezinfectante, produse biologice, personal și la alte materiale corespunzătoare necesare pentru eradicarea rapidă și eficientă a focarului de boală. Prezentul Plan a fost elaborat pentru a îndeplini cerințele stipulate de Hotărârea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare cu modificările și completările ulterioare (în continuare *Norma sanitar – veterinară*), publicat: 15.08.2008 în Monitorul Oficial Nr. 154-156 art Nr: 950 Data intrării în vigoare: 14.09.2008.

El este aplicabil pentru păsările domestice și sălbatice (migratoare și sinantropice) și este parte a unui set mai larg de activități care contribuie la prevenirea apariției IA/răspândirii de noi focare (în localitățile deja afectate) și include măsuri pentru îmbunătățirea sistemelor de supraveghere a IA, educarea generală a specialiștilor și fermierilor în vederea unei reacții prompte în cazul unor alerte de boală și a reducerii riscului de apariție a bolii.

Procedurile necesare gestionării unui focar de IA de către CNCB și CLCB sunt redate detaliat în Manualul operational pentru IA care face parte din prezentul Plan de contingență.

Primul obiectiv al Guvernului în gestionarea focarelor de boală de orice natură îl constituie restaurarea statutului de indemnitate al R. Moldova cât mai rapid posibil, scop în care autoritățile moldovenești vor căuta să:

- limiteze la minimum numărul păsărilor care trebuie ucise ca urmare a evoluției bolii și să asigure că uciderea acestora va avea loc în condiții corespunzătoare de bunăstare;
- protejeze sănătatea publică;
- afecteze la modul minimal industria alimentară, turismul, agricultura, comunitățile rurale și economia, în general;
- minimalizeze distrugerile asupra mediului;
- minimalizeze costurile combaterii focarelor de boală.

Planul de contingență pentru influența aviară va fi revizuit și îmbunătățit ori de câte ori este necesar, cel puțin o dată la fiecare 5 ani. El va fi completat cu proceduri detaliate și instrucțiuni inserate în Manualul operațional.

Definiții

În sensul prezentului Plan, definițiile de termeni folosiți sânt stipulați la cap. I, pct.4 din *Norma sanitar – veterinară*.

CAPITOLUL II

PREVEDERI LEGISLATIVE

Baza legală pentru controlul Influenței aviare o constituie:

- Legea nr. 221 din 19.10.2007 „Privind activitatea sanitar-veterinară”, publicat: 14.03.2008 în Monitorul Oficial nr. 51-54, art nr: 153;
- Hotărîrea Guvernului nr. 51 din 16.01.2013 „Privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor”, publicat: 22.01.2013 în Monitorul Oficial Nr. 15-17, art Nr: 89;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1340 din 04.12.2001 „Cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova”, publicat: 11.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 150-151 art Nr: 1387;
- Hotărîrea Guvernului nr. 973 din 15.08.2016 „Cu privire la comisiile antiepidemice excepționale”, publicat : 19.08.2016 în Monitorul Oficial Nr. 265-276 art Nr: 1056;
- Hotărîrea Guvernului nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare (în continuare Norma sanitar - veterinară), publicat: 15.08.2008 în Monitorul Oficial Nr. 154-156 art Nr: 950 Data intrării in vigoare: 14.09.2008;
- HG nr. 357 din 01.06.2012 „Privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație”, Publicat: 08.06.2012 în Monitorul Oficial nr. 113-118, art nr: 398;
- Hotărîrea Guvernului nr. 645 din 19.07.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a despagubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, publicat: 27.07.2010 în Monitorul Oficial Nr. 129-130 art Nr: 730;
- Hotărîrea Guvernului nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22 decembrie 2004, publicat: 26.10.2012 în Monitorul Oficial Nr. 222-227 art Nr: 855;
- Hotărîrea Guvernului nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii, publicat: 19.06.2015 în Monitorul Oficial Nr. 150-159, art Nr: 412;
- Ordinul nr. 34 din 27.02.2006 al MAIA „Cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinară privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor”, publicat : 26.01.2007 în Monitorul Oficial Nr. 010 art Nr: 43 Data intrării în vigoare: 26.01.2007;
- Ordinul nr. 51 din 04.03.2015 al ANSA „ Cu privire la aprobarea Normei sanitar - veterinară privind notificarea internă și declararea oficială a unor boli transmisibile ale animalelor”;
- „Programul acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului” este aprobat anual de către Directorul general ANSA.

Prevederi pentru domenii specifice sunt specificate în Hotărârea Guvernului nr. nr. 939 din 04.08.2008 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind măsurile de supraveghere, control și combatere a gripei aviare.

În timpul focarelor de boală, ANSA poate solicita asistență de la alte ministere, reunite într-o Celulă de criză.

CAPITOLUL III COSTURILE COMBATERII BOLII

Cheltuielile financiare cu despăgubirea animalelor ucise în cadrul aplicării măsurilor de control pentru IA sunt reglementate de H.G. 645/2010 ce stabilește REGULAMENTUL privind modul de calculare a despăgubirilor acordate proprietarilor de animale sacrificate, ucise sau altfel afectate în urma lichidării focarelor de boli transmisibile ale animalelor.

În scopul lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor ce implică sacrificarea/uciderea acestora, se acordă despăgubiri proprietarilor pentru animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate, în afara sumelor recuperate prin valorificarea produselor și subproduselor de la animalele sacrificate, ucise sau altfel afectate.

Beneficiari de despăgubiri sînt persoanele juridice și fizice proprietari de animale, în cazul în care animalele sînt deținute cu respectarea normelor legale în vigoare cu referire la declararea și înregistrarea obligatorie în Registrul de stat al animalelor și a cerințelor sanitar-veterinare, care au suportat pagube în urma aplicării acțiunilor de lichidare rapidă a focarelor de boli transmisibile prevăzute în anexa nr.1 la Regulamentul sus-mentionat.

Animalele care fac obiectul despăgubirilor trebuie să fie întreținute cu respectarea normelor sanitar – veterinar în vigoare;

Suma pierderii suportate de proprietar prin sacrificarea, uciderea sau afectarea în alt mod a animalului, la data cînd a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, se stabilește de către o comisie de evaluare, constituită din: reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia, cu participarea proprietarului de animale.

Fondurile bugetare de urgență se asigură pentru:

- a. în cazul acțiunilor de importanță deosebită ce se întreprind pentru lichidarea rapidă a focarelor de boli transmisibile, prin sacrificarea unor animale și prin alte măsuri ce se impun pentru prevenirea difuzării epizootiilor și pentru apărarea sănătății efectivelor de animale;
- b. sacrificarea unor animale și alte măsuri ce se impun pentru prevenirea epizootiilor și apărarea sănătății efectivelor de animale, în cazul acțiunilor de importanță deosebită prevăzute la lit. a) acestui punct;
- c. plata despăgubirilor ce i se cuvin proprietarului pentru animalele ucise;

În situații determinate de urgențe epizootice, conform Legii 1228 din 27.06.1997 despre Regulamentul privind utilizarea mijloacelor Fondului de rezervă al Guvernului, se poate apela la fondul de urgență al Guvernului pentru alocări financiare suplimentare în cadrul Fondului pentru combaterea epizootiilor, destinat lichidării focarelor de boală.

În cazul în care este necesar personal suplimentar pe o perioadă determinată, cheltuielile ocazionate de plata manoperei, diurnei, transportului, cazării, ore suplimentare etc, se va face din Fondul pentru combaterea epizootiilor. Managementul Personalului implicat în controlul bolilor se face la nivelul ANSA;

Costurile cu echipamentele, ustensilele și materialele consumabile pentru intervenții în caz de urgență se face din Fondul pentru combaterea epizootiilor.

Se mai suportă din fondul pentru combaterea epizootiilor următoarele activități:

- ✓ Prelevarea de probe suplimentare în cadrul aplicării măsurilor de control al bolii și transportul acestora la laborator;
- ✓ Sacrificarea, transportul carcaselor, transportul și distrugerea materialelor contaminate;
- ✓ Cheltuielile ocazionate de elaborare a programului de intervenție în situații de necesitate și, în general, toate cheltuielile de pregătire a operațiunilor sunt finanțate din fondurile bugetare destinate serviciilor veterinare pentru activități curente;
- ✓ Plata suplimentară pentru salariați (ore suplimentare, angajări temporare, cheltuieli de transport și diurnă);
- ✓ Costurile privind operațiunile de curățenie, sanitație, dezinsecție, dezinsecție, deratizare;
- ✓ Procurarea echipamentelor și alte materiale de protecție;

CAPITOLUL IV

LANȚUL DE COMANDĂ ȘI STRUCTURI ADMINISTRATIVE DE COMBATERE A IA (CNCB-CLCB)

4.1. Structuri administrative la nivel central

În cazul evoluției unor epizootii majore, la nivelul Comisiei Antiepidemice Excepționale Republicane se constituie *Centrul Național de Combatere a Bolilor*.

Centrul Național de Combatere a Bolilor (CNCB) are în componență trei unități guvernamentale, după cum urmează:

- ✓ **Unitatea Centrală de Decizie (UCD)**, în această structură intră: Ministerul de Interne, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Ministerul Mediului, Ministerul Sănătății și Ministerul de Finanțe.
- ✓ **Unitatea Operațională Centrală (UOC)** alcătuită din subdiviziuni ale ANSA, cu rol de implementare al deciziilor adoptate în UCD;
- ✓ **Unitatea Centrală de Sprijin (UCS)**, în care intră alte ministere care pot acorda ajutor, în cazul evoluției unor boli majore la animale.

4.2. Lanțul de Comandă

La nivel central (guvernamental), conducatorul Lanțului de Comandă în controlul bolilor la animale este **Viceprim - ministrul**, președintele **Comisiei antiepidemice excepționale republicane**, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 973 din 15.08.2016 „*Cu privire la comisiile antiepidemice excepționale*”, (Publicat: 19.08.2016 în Monitorul Oficial Nr. 265-276 art Nr: 1056).

Adjunctul conducătorului Lanțului de Comandă, în cazul epizootiilor, este Directorul general al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor din Republica Moldova.

Adjunctului Lanțului de comandă i se subordonează activitatea Unității Operaționale Centrale, activitate legiferată prin Ordin al Directorului general al ANSA. Această structură este responsabilă de elaborarea cadrului normativ pentru toate activitățile ce țin de competența autorității sanitar-veterinare competente la nivel central. Tot Directorului general al ANSA i se subordonează activitatea Instituției Publice Centrul Republican de Diagnostic Veterinar (în continuare - I.P. CRDV), care este responsabil de diagnosticul IA în laborator.

Unitatea Centrală de Sprijin se subordonează Unității Centrale de Decizie și îndeplinește atribuțiile stabilite de aceasta.

CNCB se convoacă la prima suspiciune a unei boli nou emergente în teritoriu sau la confirmarea ei, care se vor întruni în incinta ANSA.

Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar este responsabil de convocarea CNCB.

Diagrama Lanțului de Comandă este prezentată în Anexa nr.1

4.3. Atribuțiile CNCB pentru IA

În conformitate cu prevederile normei sanitare veterinare pentru controlul IA, sarcinile CNCB sunt următoarele:

- coordonează implementarea deciziilor adoptate de către Comisia Antiepidemică Excepțională Republicană;
- conduce și monitorizează operațiunile centrelor locale de control al bolii;
- asigură aplicarea promptă și eficientă a măsurilor prevăzute în legislația de control al IA de către centrele locale de combatere al bolii;
- institue un grup național de experți, care va efectua expertiza și va ajuta autoritățile relevante în procesul de pregătire pentru eradicarea bolii;
- definește măsurile de control necesare;
- mobilizează personalul și alte resurse la centrele locale de combatere al bolii;
- organizează, dacă este necesar, a examinărilor clinice pe întreg teritoriul RM;
- coordonează deciziile privitor la efectuarea sacrificării preventive;
- coordonează utilizarea fondurilor de stat pentru eradicarea IA;
- coordonarea implementării măsurilor de eradicare a bolii pe întreg teritoriul țării și controlul asupra îndeplinirii lor.
- menține legătura cu IP CRDV;
- menține legătura cu presa și alte mijloace de informare;

- menține legătura cu organele de poliție pentru a asigura aplicarea măsurilor legale specifice.

4.4. Membrii și sarcinile subunităților CNCB

Diagrama CNCB este prezentată în Anexa nr. 2.

4.4.1. Unitatea Centrală de Decizii (UCD)

Este o structură cu rol de decizie, coordonare și control a CNCB și este compusă din reprezentanți ai ministerelor și ai celorlalte instituții publice centrale desemnate în Comisia Antiepidemiologică Excepțională Republicană.

UCD este condusă de un viceprim – ministru.

UCD are următoarele atribuții principale:

- a) definirea și stabilirea strategiei de control și de combatere a bolilor;
- b) coordonarea activităților de colaborare dintre autoritățile și instituțiile publice cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență;
- c) emiterea deciziilor și a instrucțiunilor, în condițiile legii;
- d) analizarea informațiilor primite din teritoriu și transmise prin intermediul UOC.

4.4.2. Unitatea Operațională Centrală (UOC). Atribuțiile:

- a) centralizarea și evaluarea informațiilor primite din teritoriu și transmiterea lor către UCD;
- b) notificarea internă și internațională a bolii;
- c) transmiterea către centrele locale de combatere a bolilor a deciziilor și a instrucțiunilor emise potrivit legii și urmărirea implementării lor;
- d) verificarea corectitudinii aplicării măsurilor de control și combatere a bolii de către centrele locale de combatere a bolilor;
- e) colaborarea cu autoritățile și instituțiile publice competente la nivel teritorial cu privire la planificarea măsurilor de control și combatere a bolii;
- f) colaborarea cu instituțiile din țările limitrofe și din lume în ceea ce privește combaterea bolilor;
- g) evaluarea experienței a altor state cu privire la combaterea bolilor;
- h) organizarea și realizarea de întruniri în vederea perfecționării, prin schimburi de experiență, a personalului cu atribuții în controlul și combaterea bolilor;
- i) asigurarea sprijinului tehnic de specialitate sanitar-veterinar necesar pentru intervenție în focarele de boală, precum și la punctele de frontieră și dispunerea măsurilor necesare conform competențelor;
- j) alte atribuții legate de controlul și combaterea IA.

UOC este condusă de directorul general ANSA. Adjunctul șefului UOC este șeful Direcției Supraveghere Sanitar-Veterinara din cadrul ANSA.

4.4.2.1. Sarcinile Șefului Direcției Supraveghere Sanitar-Veterinara

- a) stabilește și pregătește întâlnirile, prezentările și misiunile cu FVO și țările terțe în ceea ce privește boala care evoluează în teren;
- b) monitorizează evoluția bolii și în alte țări, după cum este necesar;
- c) se asigură că notificarea internațională inițială este făcută în termen;

- d) ține legătura cu OIE și țările terțe, după notificarea inițială;
- e) participă la întâlnirile UCD;
- f) participă la întâlnirile CNCB;
- g) consiliază asupra strategiilor și opțiunilor de combatere și control al bolii;
- h) supervizează și consiliază activitățile în domeniul de ecarisare, dezinfecție și control al mișcărilor;
- i) consiliază conducerea CNCB asupra evenimentelor semnificative;
- j) reactualizează periodic rapoartele pentru CNCB și Cabinetul Primului Ministru;
- k) participă, din partea Guvernului, la conferințele de presă și dă interviuri în media când este necesar;
- l) se asigură că sunt disponibile resursele de personal și materiale necesare bunei funcționări a CNCB;
- m) se asigură că bunăstarea personalului implicat în combaterea focarelor este respectată.

4.4.3. Unitatea Centrală de Sprijin

Membri:

- Consultați și reprezentanți din domenii specifice ale Ministerelor și organizațiilor relevante;
- Personal administrativ suplimentar.

Sarcini:

- Comunicarea efectivă și eficientă cu celelalte părți ale CNCB;
- Administrarea resurselor de la nivelul CNCB.

4.5. Structuri administrative și Lanțul de Comandă la nivel local

La nivel local, prin dispoziții ale Președinților Consiliilor Raionale / Municipale se constituie Centrele Locale de Combatere a Bolilor (CLCB).

În componența CLCB, intră:

- **Unitatea Locală de Decizie (ULD).** Este condusă de Președintele Consiliului Raional sau Municipal, care îl are ca adjunct pe șeful subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor. În componența ULD mai intră: subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor raionale/municipale, direcțiile pentru situații excepționale, inspectoratele teritoriale de Poliție, direcțiile agricole, inspectoratele ecologice raionale etc.

- **Unitatea Operațională Locală (UOL).** Este condusă de șeful subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor care are în componență secția pentru sănătatea și bunăstarea animală.

- **Unitatea Locală de Sprijin (ULS)** se află în subordinea reprezentanților Cancelariei de Stat care răspund la comanda Președintelui Consiliului Raional sau Municipal. Din ULS, fac parte primăriile localităților din raion sau municipiu.

Diagrama CLCB este prezentată în Anexa nr. 3.

4.6. Responsabilitățile CLCB

CLCB are următoarele responsabilități generale:

- a) implementarea strategiei de control și combatere în cazul suspiciunii sau confirmării bolii;
- b) să coopereze cu alte servicii și cu autoritățile administrației publice locale pentru a garanta eradicarea cât mai rapidă a IA;
- c) să asigure efectuarea investigațiilor epidemiologice imediate în cazul suspiciunilor de boală, recoltarea și transportarea probelor către laboratorul de diagnostic, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- d) să notifice suspiciunile de boală către ANSA, cât mai curând posibil;
- e) să recunoască exploatațiile de contact și să decidă ce măsuri trebuie aplicate într-o exploatație suspectă de IA pînă la momentul infirmării acesteia;
- f) să stabilească zonele de protecție și a celor de supraveghere, stabilirea restricțiilor și eliberarea deciziilor de restricție către deținătorii de animale și a informărilor către restul populației;
- g) să dispună de informații adiționale la fiecare 24 ore;
- h) să organizeze:
 - inspecția exploatației;
 - examinarea clinică a păsărilor;
 - examinarea morfopatologică a cadavrelor;
 - prelevarea și expedierea probelor pentru cercetări de laborator;
 - înregistrarea și inventarierea păsărilor din exploatațiile din zona de protecție și supraveghere, actualizînd informația permanent, și controlul mișcării lor;
 - controlul periodic al tuturor exploatațiilor din zona de protecție, în scopul evitării răspîndirii virusului IA;
- i) să organizeze și să controleze:
 - procesele de sacrificare și distrugere a păsărilor;
 - procedurile de curățire și dezinfectare a exploatației
- j) să îndeplinească toate ordinele Centrului Național de Combatere a Bolii;
- k) să informeze sistematic Centrul Național de Combatere a Bolii despre lucrul efectuat;
- l) să formeze echipele implicate în controlul IA;
- m) în cazul suspiciunii de boală în raioanele limitrofe, să stabilească legături cu CNCB și cu STSA din raionul/municipiul afectat, raioanele vecine, pentru determinarea demarcării zonelor de protecție și a zonelor de supraveghere comune;

CLCB este condus de Președintele Consiliului Raional/Municipal.

În îndeplinirea sarcinilor, el este asistat de către șeful secției sănătate și bunăstare animală din cadrul subdiviziunilor teritoriale ANSA ale cărui sarcini sunt următoarele:

- Menține lista focarelor de boală;
- Monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, uciderea, ecarisarea, curățarea și dezinfectia și repopularea exploatațiilor;

- Confruntă datele din rapoartele zilnice către CLCB;
- Menține o listă a numărului de focare, tipurile de exploatații și efectivele de animale pe specii, care au fost sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- Menține o listă a amplasamentelor infectate, a tipurilor de ferme pe specii, la care s-a efectuat ecarisarea, precum și a celor care urmează să fie ecarisate;
- Menține o listă a amplasamentelor infectate în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinsecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- Emite note de serviciu, când este cazul.

4.6.1.Sarcinile ULD

- a) stabilește planul de acțiune pentru controlul bolii, în conformitate cu prevederile legale și recomandările primite de la UCD și îl aprobă;
- b) identifică mijloacele necesare uciderii și personalul calificat în acest sens;
- c) identifică unitățile pentru incinerarea păsărilor sacrificate și mijloacele de transport către incineratoare sau locurile de îngropare;
- d) în cazul în care nu există capacitate de distrugere a cadavrelor, identifică terenurile adecvate pentru incinerarea/îngroparea animalelor ucise, obținând autorizațiile de mediu necesare acestei activități;
- e) monitorizează implementarea planului de acțiune;
- f) stabilește responsabilități pentru membrii UOL, pe sectoare de activitate și zone teritoriale;
- g) analizează periodic progresele controlului bolii și eficiența acțiunilor întreprinse, luând măsurile ce se impun în completarea lor;
- h) identifică mijloacele tehnice, utilajul, sursa de carburant etc, necesare intervenției în focar;
- i) accesează fondurile de rezervă ale Guvernului necesare intervenției pentru aplicarea măsurilor de control în focar.

În exercitarea atribuțiilor de șef al Lanțului de comandă la nivel local, conducătorul ULD emite dispoziții ale Președintelui Consiliului raional/municipal.

4.6.2. Sarcinile UOL

UOL se constituie la nivelul subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor, prin ordin al șefului subdiviziunii și trebuie să cuprindă trei compartimente: **compartimentul epidemiologie, compartimentul aprovizionare cu materiale și compartimentul operativ**, care este constituit din echipele de intervenție în focar.

- a) stabilește măsurile de control al bolii în exploatațiile infectate în caz de focar:
 - instituirea de restricții asupra exploatațiilor;
 - evaluarea păsărilor ce urmează a fi ucise în vederea compensării;
 - uciderea animalelor;
 - distrugerea cadavrelor rezultate;
 - distrugerea furajelor suspecte de contaminare;
 - curățarea și dezinsecția incintelor, spațiilor și a echipamentelor folosite;
 - deratizarea și dezinsecția;

- introducerea păsărilor - santinelă.
- b) menține lista focarelor de boală;
- c) identifică exploatațiile cu păsări și efectuează recensământul speciilor receptive la IA diagnosticată în exploatațiile populației sau în exploatațiile comerciale aflate în interiorul zonelor de protecție și supraveghere, precum și în exploatațiile de contact;
- d) efectuează investigația epidemiologică, înregistrează datele colectate cu ocazia investigațiilor epidemiologice, a certificatelor de mișcare emise în perioada anterioară confirmării bolii de către medicii veterinari oficiali (inspectorii raionali), a personalului și a echipamentului folosit etc.
- e) elaborează hărțile GIS ale zonelor de restricție ale focarului;
- f) alcătuiește echipele de monitorizare ale stării de sănătate ale păsărilor din zona de restricție și inspectează efectivele de păsări receptive din zonele de protecție și din zonele de supraveghere cât mai curând posibil după confirmarea bolii;
- g) în urma luării deciziei în CNCB sau CLCB privind uciderea animalelor din exploatații, alcătuiește echipele operative și le transmite ordinul de ucidere;
- h) contractează, din personalul existent la nivelul raionului/municipiului echipele necesare de intervenție în teren și monitorizează procedurile de evaluare a animalelor, ucidere, ecarisare, curățare, dezinfecție și repopulare a exploatațiilor;
- i) monitorizează datele din rapoartele zilnice transmise către CLCB;
- j) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor, a exploatațiilor cu specii receptive și a efectivelor de animale pe specii, sacrificate/ucise și a celor care urmează să fie sacrificate/ucise;
- k) dispune reactualizarea zilnică a listei focarelor în care au fost efectuate operațiunile de curățenie și dezinfecție, în vederea stabilirii datelor la care se vor ridica măsurile de restricție;
- l) aprovizionează cu materiale de intervenție echipele din focar;
- m) emite proceduri, ordine și instrucțiuni, când este cazul.

4.6.2.1. Echipe implicate în controlul IA de la nivelul UOL

Calculul de persoane este stabilit pentru componența unei singure echipe; numărul de membri din echipă depinde de mărimea exploatației în care sunt aplicate măsurile de control.

Sunt constituite atâtea echipe câte sunt necesare în funcție de mărimea focarului și de necesarul de personal pentru aplicarea măsurilor de control.

a. Echipele de evaluare a animalelor

Au sarcina de a evalua pierderile suferite de proprietar în urma uciderii animalelor în scop de diagnostic, la suspiciune, ori a confirmării bolii.

În componența (Comisiei) echipei de evaluare intră reprezentantul direcției raionale/municipale pentru agricultură și alimentație, medicul veterinar oficial din cadrul STSA, primarul localității sau reprezentantul acestuia.

Echipele sus-menționate analizează și aprobă valoarea de înlocuire a păsărilor în funcție de valoarea genetică, zootehnică, de sex, vârstă, greutate, starea fiziologică,

categoria de producție, la prețul pieței la data când a avut loc acțiunea de lichidare a focarului de boală, și de valoarea unitară medie calculată pe baza sumei totale a despăgubirii pentru păsările ucise.

b. Echipele de ucidere

În cazul în care uciderea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe de ucidere alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială ale ANSA, în cadrul Planului de contingență adaptat la nivel raional/municipal.

Personalul care ucide animalele, precum și cel care direcționează și contenționează animalele trebuie să fie instruit conform prevederilor HG nr. 369 din 12.06.2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii și să dețină competențe în acest sens.

Componența unei echipe de ucidere este următoarea:

- 1 veterinar care planifică și conduce activitățile de ucidere;
- 1 asistent pentru întocmirea evidențelor animalelor ucise;
- 2-3 persoane pregătite pentru asomarea și uciderea animalelor și care dețin certificat de competență în acest scop;
- 2-4 persoane cu competențe în dirijarea, manipularea și imobilizarea animalelor;
- 4-6 persoane pentru degajarea adăpostului și încărcarea animalelor în mijloacele de transport la fabrica de neutralizare sau la locul de îngropare;

c. Echipa de dezinfecție, dezinsecție și deratizare

În cazul în care dezinfecția, dezinsecția și deratizarea nu se execută cu personal aparținând unor firme specializate, la nivelul UOL se organizează echipe DDD alcătuite din personalul identificat de fiecare subdiviziune teritorială a ANSA, în cadrul Planului de contingență adaptat la nivel raional/municipal.

Componența unei echipe DDD este următoarea:

- 1-3 persoane specializate în activitățile de DDD;
- 2-3 persoane care să supravegheze funcționalitatea dezinfectoarelor rutiere și să asigure schimbul soluțiilor dezinfectante. Acest personal poate face parte din rândul altor structuri administrative (carabinieri, pompieri, armată etc);

d. Echipa de monitorizare a implementării măsurilor de control

Din această echipă fac parte inspectorii veterinari raional/municipali de la nivelul subdiviziunii teritoriale a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

e. Echipa pentru construcția dezinfectoarelor rutiere

Din această echipă fac parte 4-6 persoane din administrația locală parte a CLCB, cu atribuții în situațiile de urgență (carabinieri, pompieri, armată etc.).

f. Echipa pentru investigația epidemiologică și pentru examinarea clinică a efectivelor din zonele de restricție

Din echipa de examinare clinică a animalelor din zonele de restricție fac parte:

- 1-2 veterinari;
- 1 asistent veterinar pentru înregistrarea datelor.

4.6.3. Unitatea Locală de Sprijin

ULS are în componență reprezentanți ai primăriilor comunităților afectate și reprezentanți ai celorlalte structuri implicate în controlul bolii la nivel local.

Sarcina ULS este să asigure personalul auxiliar, materialele, mijloacele și logistica necesare CLCB pentru a-și îndeplini sarcinile.

CAPITOLUL V COOPERAREA ÎNTRE CNCB, CLCB ȘI ALTE AUTORITĂȚI

Gestionarea, controlul și eradicarea focarelor de boală solicită răspunsul coordonat al ANSA, împreună cu alte autorități și organisme ale statului parte componentă a CNCB ori CLCB.

În funcție de mărimea și extinderea focarului, următorii parteneri operaționali vor fi implicați în cooperarea cu ANSA în activitățile de combatere ca răspuns la confirmarea unui focar.

5.1. Ministere și organizații guvernamentate cu rol cheie

5.1.1. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Inspectoratele teritoriale ecologice

MADRM este structura administrativă publică pentru protecția și îmbunătățirea mediului în Republica Moldova. La nivel raional/municipal, politica MADRM este implementată prin Inspectoratele teritoriale ecologice.

Inspectoratele teritoriale ecologice au rolul cheie de a autoriza activitățile cu impact potențial asupra mediului și de a asigura conformarea cu prevederile legale.

În timpul focarelor de boală, Inspectoratele teritoriale ecologice vor conlucra cu autoritățile locale veterinare, acordând sprijin pentru minimalizarea impactului pe care îl au activitățile de eradicare a unui focar asupra mediului și vor identifica soluții pentru ecarisarea alternativă, acolo unde metodele de ecarisare convenționale nu pot fi aplicate.

MADRM și Inspectoratele teritoriale ecologice au următoarele sarcini:

- a) să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- b) acordarea de consultanță CNCB și CLCB, în special în ceea ce privește opțiunile de distrugere a cadavrelor în zona de interes, prin îngropare, sau prin ardere, apoi îngropare;
- c) identifică și aprobă terenurile de pe raza raionului/municipiului care pot servi neutralizării alternative;

- d) stabilirea terenurilor și a suprafețelor unde pot fi desfășurate acțiuni de denaturare a dejecțiilor și gunoiului și/sau oricaror alte materiale contaminate;
- e) acolo unde este cazul, execută analiza de risc privind impactul activităților de recuperare a terenurilor folosite pentru îngroparea cadavrelor și deversarea apelor reziduale rezultate în urma combaterii focarului;
- f) consiliază în probleme privind prevenirea poluării în urma operațiunilor de curățare și dezinfecție;
- g) monitorizează impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului.
- h) monitorizează impactul pe care îl au activitățile de control al focarelor de boală asupra mediului, în directă cooperare cu MADRM;
- i) sancționează încălcarea prevederilor legale privind protecția mediului, prevenirea riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului în timpul activității de control al focarelor de boli majore;
- j) controlează activitățile cu impact asupra mediului înconjurător, și aplică sancțiuni contravenționale prevăzute de legislația în domeniul protecției mediului;
- k) controlează modul de respectare a legislației de mediu privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii în activitatea de control al focarelor de boli majore;
- l) urmărește respectarea condițiilor din autorizația de mediu în activitatea de control al focarelor de boli majore.

În timpul evoluției focarelor de boală, Inspectoratele teritoriale ecologice vor furniza, acolo unde este cazul, persoane de legătură cu nivelele de legătură strategic (ANSA), tactic (CNCB) și operațional (CLCB).

5.1.2. Ministerul Afacerilor Interne (MAI)

MAI este parte a CNCB. Structurile lui teritoriale asigură paza obiectivelor și sprijină autoritățile în aplicarea măsurilor de control al IA. Din MAI fac parte:

5.1.2.1. Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Trupelor de Carabinieri

Rolul forțelor de poliție și carabinierii în combaterea focarelor de boală este de a menține ordinea publică și de a proteja personalul veterinar în timpul aplicării măsurilor de control, acolo unde proprietarul se opune intervenției. Implicarea este dependentă de severitatea și de natura cerințelor.

Sarcinile forțelor de poliție și ale carabinierilor sunt:

- să participe la întrunirile CNCB/ CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile de aplicare în focarul de boală;
- să conlucreze strâns cu autoritățile locale pentru a controla mișcările de animale și pentru respectarea restricțiilor în zonele de control a bolii, stabilite de CLCB;
- să furnizeze consultanță autorităților veterinare în gestionarea și coordonarea incidentelor majore;
- să supravegheze, în colaborare cu autoritățile locale, respectarea restricțiilor asupra mișcărilor de animale în zonele de protecție și de supraveghere;

- să furnizeze sprijin în urgențe, în mod special la obținerea permisului de acces în exploatații (ferme/curți);
- să participe la instalarea barierelor pe drumurile de acces, acolo unde restricțiile o cer;
- să gestioneze perturbările liniștii publice ce pot apărea la locurile de neutralizare a cadavrelor și de impunere a restricțiilor de mișcare a animalelor;
- să ajute la oprirea și verificarea în trafic a legalității și respectarea prevederilor HG nr. 793 din 22.10.2012 pentru aprobarea „Normei sanitar-veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor în timpul transportului”, care transpune parțial Regulamentul (CE) 1/2005 al Consiliului din 22.12.2004;
- să participe la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii.

5.1.2.2. Poliția de Frontieră

Rolul Poliției de Frontieră în evoluția focarelor de boli majore este:

- să participe la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile efectuate în focarul de boală;
- să controleze, la punctele de trecere ale frontierei de stat, legalitatea și circulația transporturilor de animale susceptibile, precum și mărfurile alimentare interzise din bagajele călătorilor;
- să notifice autoritățile veterinare locale sau centrale despre cazurile de păsări sălbatice găsite bolnave sau moarte, în timpul patulărilor pe care le execută în zonele de frontieră.

5.1.2.3. Serviciul Protecție Civilă și Situații Exceptionale (SPC și SE) și Direcțiile raionale/municipale pentru Situații Exceptionale

Sarcinile SPC și SE și a structurilor subordonate în controlul bolilor majore sunt:

- participă la întrunirile CNCB și CLCB, prin reprezentanții lor și la formularea și adoptarea deciziei referitoare la măsurile adoptate în focarul de boală;
- coordonează acțiunile angajaților proprii (DSE, pompieri etc) implicate în managementul situațiilor de urgență;
- asigură logistica intervenției structurilor proprii și pune la dispoziția altor structuri tehnică, materiale și echipamente, dacă le deține;
- contribuie la construirea și supravegherea filtrelor de dezinfecție rutiere;
- participă la supravegherea operațiunilor de neutralizare prin incinerare la fața locului, ca metodă alternativă și ia măsuri pentru a preîntâmpina eventualele incendii;
- asigură alte operațiuni din categoria “situațiilor de urgență” identificate în cadrul CLCB, ca necesare în controlul bolii.

5.1.3. Consiliile locale și primăriile

Consiliile locale și primăriile sunt parteneri operaționali în răspunsul la focarele de boală, ca unități locale de sprijin. Ele joacă un rol cheie în întărirea și implementarea strategiilor de control al bolii și sunt implicate în accesul rapid la resursele locale

(echipamente). Ele joacă, de asemenea, un rol semnificativ în furnizarea de sprijin pentru educarea populației la nivel local.

În timpul unui focar, primăriile locale vor asista UOL cu personal, vehicule, logistică și spații, la solicitarea CLCB. Nivelul asistenței va depinde de circumstanțele locale și de presiunile care pot apărea.

Sarcina primăriilor locale este să:

- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale la instalarea semnelor și panourilor de avertizare pe căile de acces din zonele de protecție și de supraveghere și în jurul fermelor/curților unde boala a fost confirmată. Aceste afișe se vor instala și pe drumurile ce delimitează granițele zonelor de protecție și de supraveghere;
- participe la evaluarea animalelor, în vederea despăgubirii acestora;
- acorde sprijin, în cazul neutralizării alternative a teritoriului, prin identificarea și punerea la dispoziție a terenurilor pentru incinerare/îngropare;
- pună la dispoziție utilajele și să sprijine cu personal activitățile referitoare la încărcare, săpare, astupare etc. ce se pot ivi în activitatea de neutralizare alternativă;
- colaboreze cu reprezentanți ai poliției locale în sprijinirea activităților de pază a obiectivelor, dacă este cazul.

CAPITOLUL VI

GRUPUL NATIONAL DE EXPERTI PENTRU IA (GNE)

6.1. Sarcini ale GNE

GNE reprezintă un organism cu rol consultativ, alcătuit din experți în domeniul legislației naționale și europene privind combaterea bolilor majore.

Experții din GNE pot fi recrutați din rândurile experților privați în combaterea bolilor, ori, dacă acest lucru nu este posibil, din rândul experților din administrația veterinară centrală și de la nivelul raioanelor/municipiilor care au o bogată experiență în controlul bolilor.

GNE se constituie prin Ordin al Directorului general al ANSA și se întrunește ori de câte ori este necesar în timpul evoluției unui focar sau caz, ori în perioada de liniște epidemiologică.

Atribuțiile Grupului Național de Experți:

- Să asigure expertiză în domeniile solicitate și să sprijine autoritatea veterinară centrală în activitățile de pregătire pentru abordarea situațiilor de urgență;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL în ceea ce privește conduita de intervenție și metodele de abordare a focarului de boală, în funcție de extinderea acestuia și de realitatea din teren;
- Să-l consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la stabilirea zonelor de restricție (protecție și supraveghere) și a amplasării punctelor de dezinfecție pe drumurile de acces către exploatații;
- Să-i consilieze pe Șeful STSA și APL cu privire la metodele cele mai potrivite referitoare la ucidere și la eliminarea – neutralizarea cadavrelor;
- Să analizeze datele obținute din investigațiile epidemiologice și să ajute la stabilirea sursei de infecție a bolii.

6.2. În Componenta GNE pentru IA intră următorii experți:

- Directorul general adjunct pe compartimentul sanitar-veterinar, ANSA;
- Șeful Direcției Supraveghere Sanitar – Veterinare, ANSA;
- Șeful secției sănătatea și bunăstarea animalelor , ANSA
- Șeful serviciului epidemiologie și situații de criză, ANSA;
- Directorul adjunct al IP CRDV;
- Șeful secției epizootologie și prognozare, IP CRDV;
- Șeful secției virusologie, IP CRDV;
- Șef secție recepție probe și morfopatologie, I.P. CRDV;
- Șeful secției sănătate și bunăstarea animalelor din cadrul subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor, unde a fost confirmată boala.

CAPITOLUL VII RESURSE

7.1. Resurse de personal

În controlul focarelor de boală, este necesară dislocarea rapidă de personal și de echipamente spre CLCB din raionul/municipiul unde evolueaza focarul.

La nivelul UOL a CLCB trebuie să se mențină o listă a personalului veterinar și administrativ care poate fi contactat la momentul suspiciunii sau confirmării unui focar de boală.

Lista trebuie să includă tot personalul calificat și experimentat în controlul bolilor, din cadrul raionului/municipiului, cu datele de contact ale fiecăruia.

Subdiviziunile teritoriale ANSA au obligația să înființeze o linie telefonică de sprijin disponibilă pentru public, pentru anunțarea suspiciunilor de boală.

Numărul de persoane care operează în fiecare CLCB, atunci când boala este confirmată, va fi dictat de numărul de focare și de mărimea zonelor de restricție.

Personalul CLCB va include:

- personal administrativ de la nivelul raionului și STSA;
- inspectori veterinari oficiali instruiți în managementul situațiilor de urgență din domeniul sanitar veterinar, în cazul apariției bolii;
- medici veterinari de liberă practică împuterniciți, instruiți în diagnosticul bolilor pe specii, cu competențe în ucidere, măsuri de biosecuritate și alte proceduri ce se aplică în zonele de control, operațiunile de control a mișcării animalelor în teritoriu și alte restricții;
- personal tehnic auxiliar la nivelul CLCB, având competențe în diverse operațiuni (exemplu: evaluarea animalelor, ucidere, proceduri DDD care se execută în curțile infectate, și operațiuni privitoare la controlul mișcărilor);

În cazul în care se consideră că personalul de la nivelul STSA nu este în număr suficient pentru activitățile de combatere (inspectori veterinari oficiali și medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și personal tehnic ajutător), ANSA va detașa, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, personal suplimentar de

specialitate care lucrează în STSA din alte raioane/municipii, ori în alte structuri (medici și personal tehnic din abatoare), care să efectueze activitățile de combatere necesare, în funcție de amploarea evenimentului epidemiologic.

Lista persoanelor de contact responsabile de instituirea Centrului local de combatere a bolii este stipulată în **anexa nr. 4** a prezentului plan de contingență.

7.2. Resurse de echipament și materiale

Haine de protecție, truse de necropsie pentru examinarea *post-mortem* și pentru colectarea probelor pentru diagnostic, echipament pentru uciderea efectivelor, echipamente pentru colectarea probelor de sânge, pentru curățare și dezinfecție, etc. sunt specificate în Manualul operațional pentru intervenția în focarele de PPA, **cap. 18 „Lista materialelor și a echipamentelor necesare în gestionarea focarului”**.

La nivel local, CLCB trebuie să aibă acces imediat și să poată procura rapid echipamentele de protecție și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru controlul bolilor.

O parte din aceste echipamente și materiale va fi stocată pentru cazuri de necesitate la nivelul STSA, iar restul trebuie să poată fi achiziționat rapid, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare privind achizițiile din surse publice sau private.

CAPITOLUL VIII DIAGNOSTICUL DE LABORATOR

Investigațiile de laborator pentru diagnosticul IA se va efectua de către I.P. CRDV, care va asigura, ca testările de laborator pentru detectarea bolii se vor efectua în conformitate cu prevederile prezentului Plan, manualului de diagnostic și a manualului operațional pentru IA.

Supravegherea pasivă, supravegherea activă, supravegherea serologică, se efectuează în conformitate cu prevederile Programului acțiunilor strategice de supraveghere, profilaxie și combatere a bolilor la animale, de prevenire a transmiterii bolilor de la animale la om și protecția mediului.

Obligațiile și responsabilitățile LNR pentru IA și BN sunt:

- a) izolarea și identificarea virusului în vederea confirmării IA;
- b) asigurarea cooperării cu Laboratoarele de Referință Internaționale pentru IA și BN.

Diagnosticul de confirmare/infirmare a IA și bolii de Newcastle se realizează prin:

- a) examene virusologice de izolare a virusului IA și a BN din probe de organe parenchimotoase provenite de la păsări moarte/ucise în scop de diagnostic și probe de tampoane traheale și tampoane cloacale recoltate de la păsări vii;
- b) identificarea virusului prin reacția de inhibare a hemaglutinării, utilizând un antiser de referință contra IA și bolii de Newcastle.

Laboratorul National de Referinta pentru IA și boala de Newcastle (I.P. CRDV) trebuie să formuleze și să aprobe măsurile de biosecuritate ce trebuie să fie aplicate la recoltarea probelor, diagnostic, testare serologică, împachetarea probelor și transportul lor – și să o publice în Manual operațional.

Toate probele colectate de către medicii veterinari oficiali se expediază la I.P. CRDV pentru cercetare, acesta raportează Agenției rezultatele testărilor.

Între CNCB, GNE și Laboratorul National de Referință pentru Influenta Aviara si Boala de Newcastle, trebuie să existe un sistem de comunicare directă.

Laboratorul Internațional de Referință pentru IA și boala de Newcastle: Central Veterinary Laboratory New Harv WEIBRIGE, Surrey KT 153 NB, United Kingdom.

Laboratorul Național de Referință pentru IA și BN: IP CRDV, str. Murelor 3.

CAPITOLUL IX VACCINAREA DE URGENȚĂ ÎMPOTRIVA INFLUENȚEI AVIARE

Până în prezent, RM nu a practicat vaccinarea preventivă sau de necesitate împotriva IA. În situații epidemiologice grave sub raportul IA, Republica Moldova poate recurge, sub aprobarea și directa îndrumare a Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (OIE), la vaccinarea de necesitate pentru rezolvarea focarelor grave de IA.

În cazul în care se va decide vaccinarea împotriva IA aceasta va fi aplicată ca vaccinare de necesitate, numai în zonele de mare risc, din localitățile țintă și în cele limitrofe focarelor, pentru a împiedica difuzarea bolii.

CAPITOLUL X PROGRAME DE INSTRUIRE A PERSONALULUI

Pentru pregătirea reacției la urgențele determinate de evoluția bolilor majore, trebuie organizate de către autoritatea competentă centrală:

- activități de formare a personalului (instruiri, seminarii) privind semnele clinice, investigația epidemiologică și metodele de control al bolilor;
- exerciții de simulare, organizate de una/două ori pe an;
- activități de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiilor curente, adresate autorităților, exploatațiilor și medicilor veterinari;
- exerciții de simulare în timp real, în teren, pentru testarea aplicabilității planurilor de contingență elaborate de către autoritatea competentă centrală.

Personalul veterinar implicat în combaterea bolii trebuie instruit periodic, prin sesiuni de instruire în vederea procedurilor de diagnosticare și manipulare în cazul IA și prin exerciții de simulare în timp real și teoretic în sală.

La execuțiile de simulare se instruiesc specialiștii veterinari care vor participa nemijlocit la eradicarea focarului de boală și este de preferat ca exercițiile să fie organizate în cooperare cu instituțiile care au atribuții în controlul bolilor.

Exercițiile de simulare și instruirile pot fi organizate la nivel:

- local, pentru instruirea personalului de pe teritoriul unui raion/municipiu;
- regional, pentru instruirea personalului mai multor raioane din aceeași regiune;
- național, pentru instruirea personalului din întreaga țară.

Organizarea exercițiilor naționale și regionale revine în sarcina ANSA, iar a celor locale revine STSA;

Cursurile de instruire trebuie să includă:

- acțiuni de formare privind semnele clinice, ancheta epidemiologică și combaterea IA;
- diagnosticarea IA;
- măsurile sanitare veterinare și cele de curățare și dezinfecție;
- exerciții de alertă, organizate cel puțin de două ori pe an;
- acțiuni de formare în tehnicile de comunicare, cu scopul de a organiza campanii de sensibilizare privind apariția epizootiei curente, adresate autorităților, exploatanților și medicilor veterinari.

Se efectuează instruirii periodice privind sistemul rapid de alertă, analiza de risc privind importul de animale și sistemul de notificare.

Personalul veterinar din LNR trebuie să urmeze, de asemenea, cursuri de instruire periodice sau să participe la teste inter-laboratoare cel puțin o dată pe an.

Personalul veterinar din laborator trebuie să fie instruit cu privire la noile echipamente pentru laboratoare și la testele de diagnostic pentru IA. La nivelul organismului care organizează instruirea, trebuie să fie disponibile dosarele după care au fost organizate instruirile, cu semnătura de prezență a personalului instruit.

Personalul veterinar din I.P. CRDV trebuie să urmeze, de asemenea, cursuri de instruire periodice, cel puțin o dată pe an;

CAPITOLUL XI

PROGRAME DE INFORMARE ȘI DE CONȘTIENȚIZARE A POPULAȚIEI

Atât în timp de liniște epidemiologică, cât și în perioadele de evoluție a bolii, autoritatea competentă centrală și structurile deconcentrate din teritoriu trebuie să informeze și conștientizeze fermierii, factorii de decizie și publicul prin:

- comunicate de presă privind situația bolilor majore care evoluează în Europa în țările vecine și în lume, în scopul conștientizării și al pregătirii acestora pentru situațiile de urgență generate de evoluția bolilor majore la animale;
- afișarea în locuri publice de material informativ referitor la bolile cele mai probabile de a evolua în teritoriu;

- tipărirea de broșuri informative și răspândirea lor printre fermieri, cu ajutorul medicilor veterinari oficiali, medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a primăriilor locale;
- anunțuri în media și pe internet;
- ședințe informative publice pentru publicitate intensivă la acutizarea bolii.

Modelele de afișe, dispoziții și anunțuri care vor circula vor fi cele recomandate sau parte a Manualelor Operaționale pentru fiecare boală ori grup de boli asemănătoare.

ANSA trebuie să prevadă în bugetul anual fonduri pentru tipărirea de materiale informative.

În cazul existenței unui risc privind IA în țară, în țările vecine, ANSA va colabora cu presa scrisă, posturile de radio și televiziunile locale pentru inițierea unor emisiuni în care să se explice populației ce aspecte trebuie urmărite în evoluția stării de sănătate a suinelor, în vederea notificării cât mai rapide a suspiciunilor.

În timpul evoluției unor focare de boli majore, ANSA are obligația înființării unei linii telefonice de urgență la nivel central și raional/municipal la care se pot solicita/oferi informații cu privire la boala și evoluția acestora.

Crescătorii vor fi anunțați prin media că vor primi despăgubiri pentru animalele bolnave găsite în exploatații, pentru a stimula anunțarea cazurilor de boală.

În cazul evoluției unor focare de IA, ANSA va întocmi un raport lunar privind situația internă și internațională a IA, care va fi distribuit:

- tuturor STSA;
- asociațiilor de crescători de păsări.

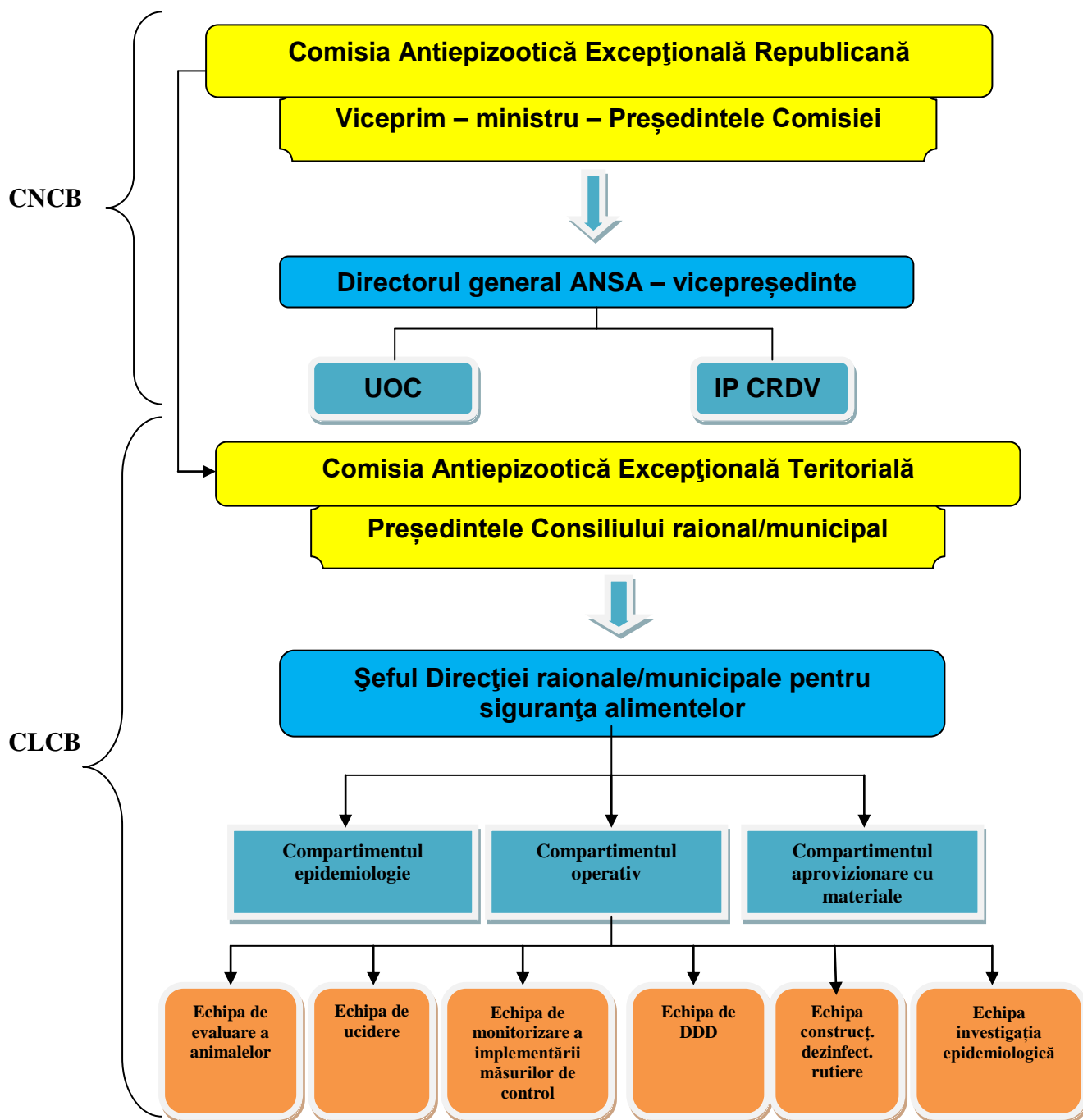
Modele de dispoziții, măsuri de restricție și anunțuri, sunt descrise în Manualul Operațional pentru IA, în *patrea IV Formulare specifice*.

Fiecare STSA, va avea cel puțin o copie a Planului de Contingență pentru IA, pentru instrucțiuni.

ANEXE:

Anexa nr. 1
la Planul de contingență al
Republicii Moldova pentru
Influența Aviară

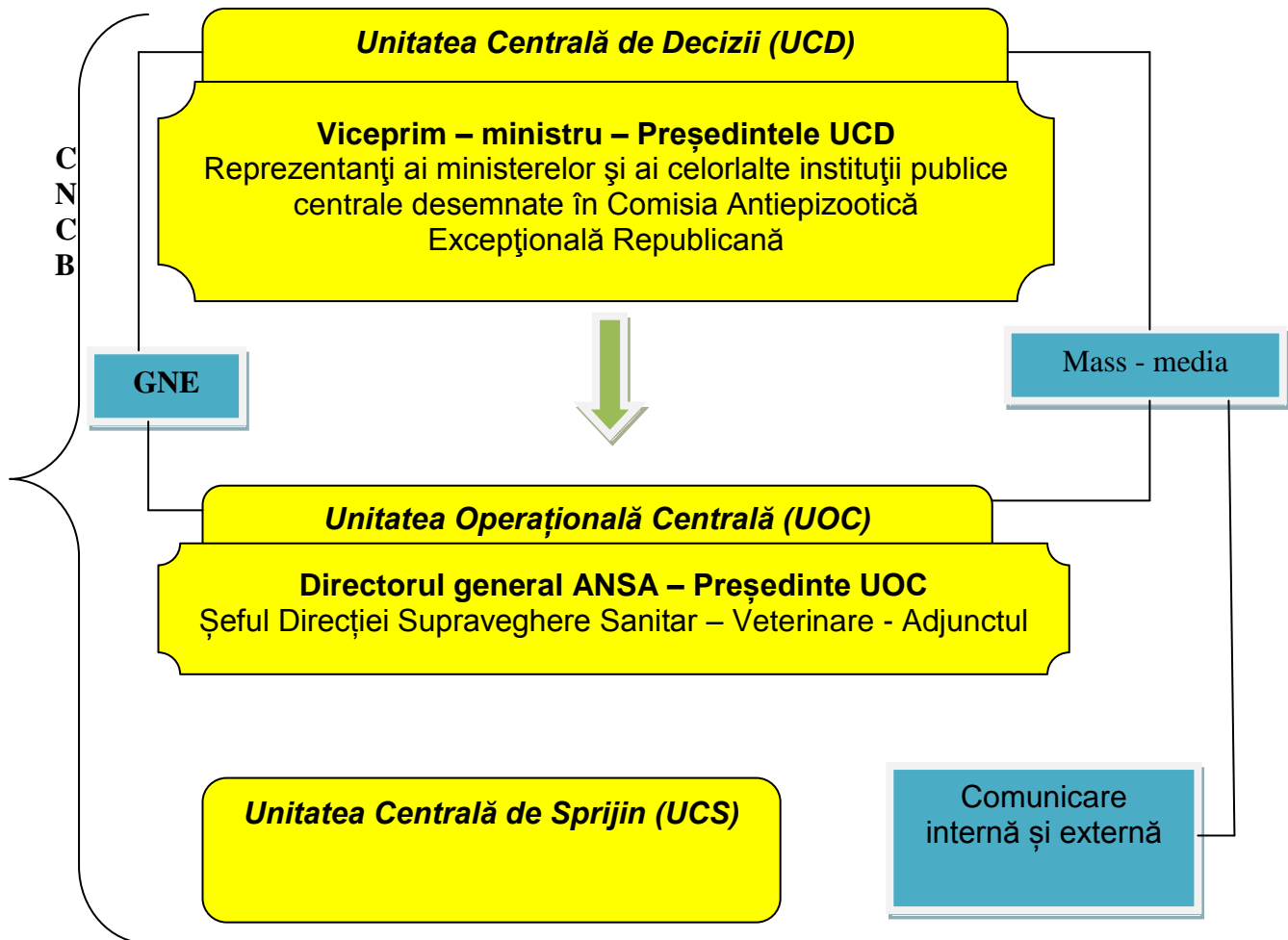
Diagrama Lanțului de Comandă

Notă:

UOC – Unitatea Operațională Centrală
DDD – Dezinfecție, dezinfecție, deratizare

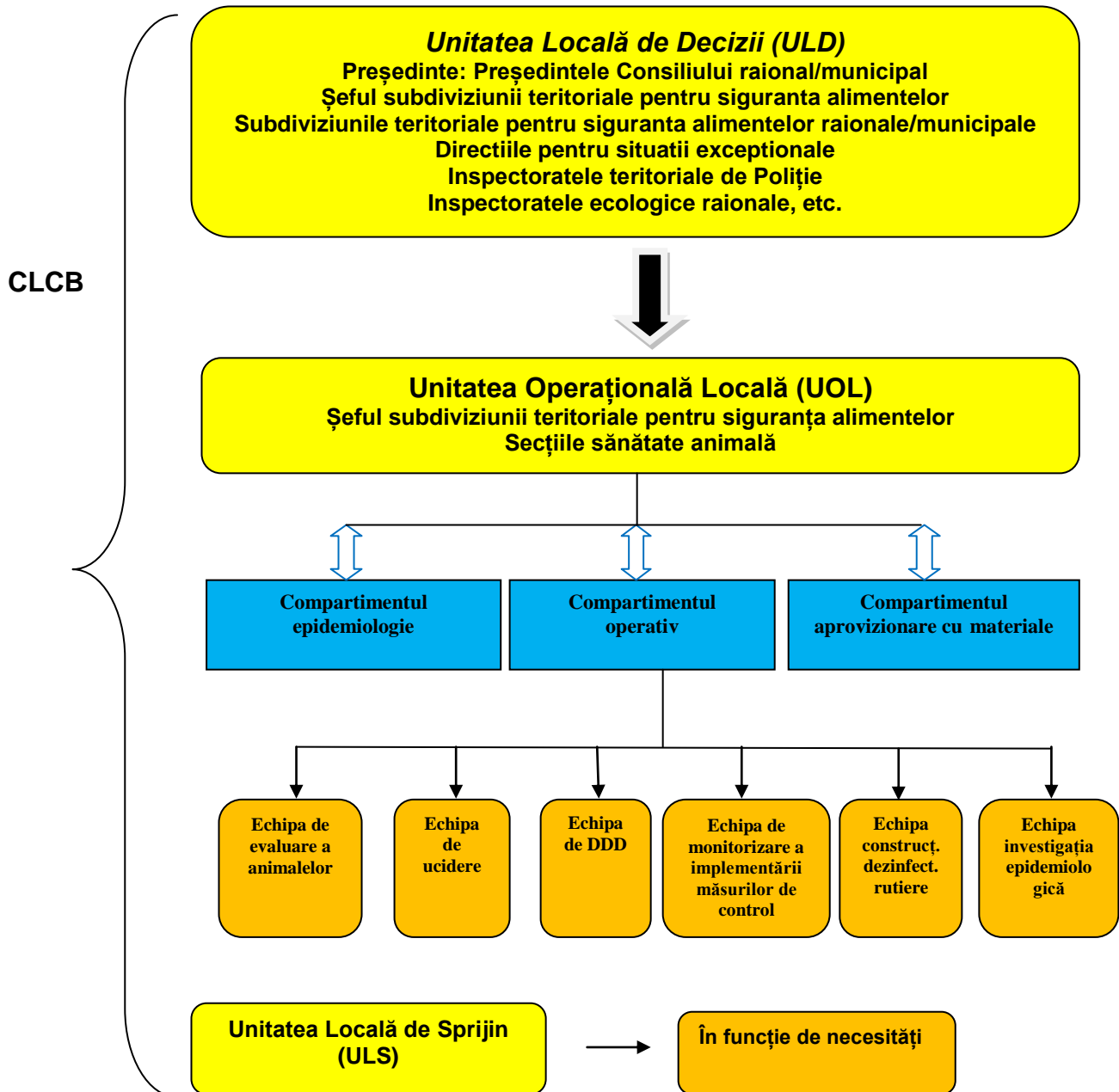
Diagrama Centrului Național de Combatere a Bolii

Notă:

CNCB – Centrul Național de Combatere a Bolii
GNE – Grupul Național de Experti

Diagrama Centrului Local de Combatere a Bolii

Lista UOL din CLCB

Nr.	Denumirea raionului/ municipiului	Șeful Subdiviziunii teritoriale pentru siguranța alimentelor	Telefon de serviciu
1	Anenii Noi	Andronic Petru	0265-22957
2	Basarabeasca	Tarlev Mircea	0297-22576
3	Briceni	Roșca Alexandru	0247-22300
4	Cahul	Maximenco Sergiu	0299-41833
5	Cantemir	Secieru Sergiu	0273-23313
6	Călărași	Anghel Tudor	0244-75432
7	Căușeni	Agapii Vitalii	0243-23087
8	Cimișlia	Tristan Evghenie	0241-22859
9	Criuleni	Gangan Ion	0248-20273
10	Dondușeni	Vengher Iuri	0251-21221
11	Drochia	Gajiu Vasile	0252-22474
12	Dubăsari	Spiridonov Alexandru	0248-55280
13	Edineț	Carpovici Cazimir	0246-22108
14	Fălești	Balica Eduard	0259-23761
15	Florești	Prodan Alexandru	0250-22010
16	Glodeni	Maican Vladimir	0249-22176
17	Hâncești	Cojocaru Dumitru	0269-23659
18	Ialoveni	Ursu Grigore	0268-22187
19	Leova	Didilică Timofei	0263-25285
20	Nisporeni	Căpăstru Gheorghe	0264-25441
21	Ocița	Cvasnițaia Nadejda	0271-22267
22	Orhei	Lisnic Sergiu	0235-21640
23	Rezina	Botnari Valentin	0254-21821
24	Râșcani	Eremciuc Iurie	0256-24751
25	Sângerei	Golban Valeriu	0262-24192
26	Soroca	Moraru Fiodor	0230-23157
27	Strășeni	Glavan Gheorghe	0237-22831
28	Șoldănești	Prodan Ghenadie	0272-22439
29	Ștefan Vodă	Titarenco Ștefan	0242-24387
30	Taraclia	Tatarlî Elena	0294-25377
31	Telenești	Andronic Valentin	0258-22166
32	Ungheni	Echim Valeriu	0236-22876
33	Comrat	Tucan Mihail	0298-22518
34	Ciadâr -Lunga	Ianac Vladimir	0291-24053
35	Vulcănești	Ivasenco Valeri	0293-22745
36	Mun. Chișinău	Vengher Roman	022-593-234
37	Mun. Bălți	Postolachi Iurie	0231-29926

Criterii minime pentru planul de contingență în cazul evoluției Influenței aviare

Planurile de contingență trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele criterii;

1. Stabilirea unui centru de criză la nivel național, care să coordoneze toate măsurile de control din țară.

2. Întocmirea unei liste cu persoanele de contact, responsabile de instituirea Centrelor locale de combatere a bolilor cu facilități adecvate pentru coordonarea măsurilor de control al bolii la nivel local.

3. Punerea la dispoziție a unor informații detaliate cu privire la personalul implicat în măsurile de control, abilitățile și responsabilitățile lor și la instruirea acestuia, luându-se în considerare necesitatea protecției personale și riscul potențial pentru sănătatea umană pe care îl prezintă gripa aviară.

4. Asigurarea capacității fiecărui centru local de control al bolii de a contacta rapid persoanele și organizațiile direct sau indirect implicate într-un focar.

5. Disponibilitatea echipamentelor și materialelor pentru efectuarea eficientă a măsurilor de control al bolii.

6. Elaborarea unor instrucțiuni detaliate privind acțiunile ce urmează să fie întreprinse la suspiciunea și confirmarea infectării sau a contaminării, inclusiv mijloacele propuse pentru eliminarea cadavrelor.

7. Stabilirea unor proceduri administrative și programe de instruire pentru menținerea și dezvoltarea abilităților în domeniu.

8. Acordarea laboratoarelor de diagnostic a unor facilități pentru examinarea post-mortem, capacitatea necesară pentru teste serologice, histologice etc. și menținerea abilității pentru diagnosticul rapid și pentru transportarea rapidă a probelor. Planul de contingență trebuie să evidențieze, de asemenea, capacitatea de testare pentru laborator și resursele disponibile pentru managementul focarului de boală.

9. Stabilirea unor prevederi vizînd disponibilitatea informațiilor privind înregistrarea exploatațiilor comerciale de păsări domestice pe teritoriul țării.

10. Stabilirea unor prevederi pentru recunoașterea raselor rare de păsări domestice sau de alte păsări întreținute în captivitate, înregistrate oficial.

11. Stabilirea unor prevederi pentru identificarea zonelor cu o densitate mare de păsări domestice.

12. Stabilirea unor prevederi pentru asigurarea puterii legale necesare pentru implementarea planurilor de contingență.

Principii și proceduri pentru curățarea, dezinfectia și tratamentul exploatațiilor

1. În cazul efectuării lucrărilor de curățare, dezinfectare și tratament, trebuie respectate următoarele principii și proceduri generale:

a) curățarea și dezinfectia și, acolo unde este necesar, măsurile pentru distrugerea rozătoarelor și a insectelor trebuie să fie efectuate sub supervizare oficială și sub supravegherea medicului veterinar oficial;

b) dezinfectanții ce urmează să fie utilizați și concentrațiile acestora trebuie să fie autorizate de către direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor, pentru a asigura distrugerea virusului gripei aviare;

c) dezinfectanții trebuie să se utilizeze, fie în conformitate cu recomandările producătorului, acolo unde sînt prevăzute, fie în conformitate cu instrucțiunile medicului veterinar oficial.

Eficiența substanțelor dezinfectante trebuie verificată înainte de utilizare, deoarece eficiența anumitor substanțe dezinfectante este diminuată de păstrarea îndelungată;

d) selectarea substanțelor dezinfectante și a procedurilor de dezinfecție trebuie făcută, luîndu-se în considerare natura clădirilor, vehiculelor și obiectelor care urmează a fi tratate;

e) condițiile în care sînt utilizați agenții de degresare și substanțele dezinfectante trebuie să asigure eficiența adecvată a acestora. Se impun a fi respectați, în special, parametri tehnici indicați de producător, cum ar fi presiunea, temperatura minimă și timpul de contact solicitat;

f) indiferent de dezinfectantul utilizat, se aplică următoarele reguli generale:

- înmuierea minuțioasă cu dezinfectant a așternutului și a materiilor fecale;

- spălarea și curățarea prin periere și frecarea cu multă atenție și minuțioasă a solului, podelelor, rampelor și pereților, după evacuarea sau demontarea, dacă este posibil, a echipamentului sau a instalațiilor, astfel încît să se evite ineficiența procedurilor de curățare și dezinfecție eficiente;

- aplicarea ulterioară a dezinfectantului un timp minim de contact, stipulat în recomandările producătorului;

- apa utilizată pentru operațiile de curățare trebuie eliminată pentru a evita orice risc de răspîndire a virusului, conform instrucțiunilor legale ale medicului veterinar oficial;

g) în cazul în care se efectuează spălarea cu lichide aplicate sub presiune, trebuie să fie evitată recontaminarea porțiunilor curățate anterior;

h) să fie prevăzută spălarea, dezinfectarea sau distrugerea echipamentului, instalațiilor, articolelor sau a oricărui lucru ce poate fi contaminat;

i) după procedurile de dezinfecție trebuie să se evite recontaminarea;

j) curățarea și dezinfectia, așa cum sînt solicitate în cadrul prezentei Norme sanitar-veterinare, trebuie să fie înregistrate în registrul exploatației și, cînd este solicitată aprobarea oficială, să fie certificate de medicul veterinar oficial;

k) curățarea și dezinfectia mijloacelor de transport utilizate pentru transportare și de către personal.

2. În cazul efectuării curățeniei și dezinfectiei exploatațiilor infectate, trebuie respectate următoarele prevederi speciale:

a) curățarea și dezinfectia preliminară:

- în procesul uciderii păsărilor se iau toate măsurile necesare pentru a se evita sau minimaliza răspândirea virusului IA. Aceasta trebuie să includă, pe lângă altele, instalarea echipamentului temporar de dezinfectie, furnizarea îmbrăcăminte de protecție, instalarea dușurilor, decontaminarea echipamentului utilizat, a instrumentelor și a aparaturii și întreruperea sursei de energie pentru ventilație;

- carcacele păsărilor ucise trebuie pulverizate cu dezinfectant;

- în cazul în care carcacele trebuie evacuate din exploatație pentru prelucrare, se utilizează containere acoperite și etanșe;

- de îndată ce carcacele păsărilor au fost evacuate pentru prelucrare, părțile exploatației în care aceste păsări au fost adăpostite și orice părți ale altor clădiri, curți etc., contaminate în cursul uciderii, tăierii sau examinării post-mortem, trebuie pulverizate cu substanțe dezinfectante;

- orice țesut sau sânge care se pot împrăști în timpul tăierii sau post-mortem ori care a produs contaminarea globală a clădirilor, curților, ustensilelor etc., trebuie colectat și prelucrat minuțios împreună cu carcacele;

- dezinfectantul utilizat trebuie să rămână pe suprafața tratată pentru cel puțin 24 de ore;

b) curățenia și dezinfectia finală:

- gunoiul de grajd și așternutul folosit trebuie îndepărtate și tratate conform pct. 3 a prezentei anexe;

- grăsimea și murdăria trebuie îndepărtate de pe toate suprafețele prin aplicarea unui agent de degresare și spălarea suprafețelor cu apă;

- după spălarea cu apă se efectuează pulverizarea cu dezinfectant, după șapte zile incintele trebuie tratate cu un agent de degresare, clătite cu apă, pulverizate cu dezinfectant și clătite din nou cu apă.

3. Dezinfectia așternutului și a gunoiului de hală contaminate trebuie să fie efectuată în conformitate cu următoarele principii și proceduri:

- să fie supuse unui tratament cu aburi la o temperatură de minimum 700 C;

- să fie distruse prin incinerare;

- să fie îngropate suficient de adânc pentru a se preveni accesul păsărilor sălbatice și al altor animale; sau

- să fie utilizate pentru a produce căldură, pulverizate cu dezinfectant și lăsate așa timp de cel puțin 42 de zile.

Direcțiile raionale/municipale pentru siguranța alimentelor pot autoriza transportarea gunoiului de grajd și al așternutului, ce pot fi contaminate, fie către o întreprindere de tratare aprobată, unde este efectuat un tratament care să asigure distrugerea virusului gripei aviare, fie pentru depozitare intermediară înainte de distrugere sau tratament. Astfel de transportare trebuie să fie efectuat în mijloace de transport sau containere închise și care să prevină orice scurgere, sub supraveghere oficială, astfel încât să se prevină răspândirea virusului gripei aviare.